

ЛЕВ ТОЛСТОЙ ЖЪЛТУРКО

Превод от руски: Ангел Каралийчев, —

chitanka.info

Жълтурко седеше върху едно тревно стръкче на припек, в ъгъла между външната стълба и стената на къщата и с ужас гледаше Никита, който се приближаваше.

Главата на Жълтурко беше отметната върху гърба, човката с ивица, жълта по цялата дължина, лежеше на дебелия гуша. Жълтурко цял се накокошини, прибра краката си под корема. Никита се наведе към него, а той отвори уста, за да изплаши момчето. Никита го сложи между дланите си. Той беше още сивичък скорец — навярно се беше опитал да излети от гнездото, но неопитните криле не издържали и той паднал и се мушна в ъгъла, върху притиснатите към земята листа на глухарчето.

Сърцето на Жълтурко отчаяно тупаше. „Няма да успееш да ахнеш — си мислеше той, — веднага ще те налапат“. Той самият добре знаеше как трябва да се лапат червеи, мухи и гъсеници.

Момчето го поднесе към устата си. Жълтурко затвори с ципицата черните си очи, сърцето му почна да подскача под перата. Но Никита само подъхна върху главата му и го отнесе в къщи: значи беше сит и е решил да изяде Жълтурко малко по-късно.

Александра Леонтевна, като видя скореца, го взе също така, както и Никита в дланите си и дъхна върху главичката му.

— Още е съвсем мъничък, бедничкият — рече тя, — какъв е жълтоуст, Жълтурко.

Сложиха скореца върху дъската на прозореца, разтворен към градината и замрежен с прозрачно платно. Откъм стаята също замрежиха прозореца до половината с платно. Жълтурко веднага се мушна в ъгъла, като се стараеше да покаже, че няма да продаде евтино живота си.

Вън зад белия димец на прозрачното платно шумоляха листата, биеха се върху храста презрените врабчета-разбойници, оскърбителите. От другата страна, също зад платното, гледаше Никита; очите му бяха големи, подвижни, загадъчни, пленителни. „Пропаднах, пропаднах“ — си мислеше Жълтурко.

Ала Никита не го изяде и до вечерта, само пушна зад платното мухи и червеи. „Охранват ме — мислеше си Жълтурко и гледаше накриво червения безок червей, който се виеше пред самата му човка като змия. — Няма да го ям, червеят не е истински, измама.“

Слънцето се спусна зад листата. Сива приспивна светлина затваряше очите — все по-силно се вкопчваше Жълтурко с ноктичките в дъската на прозореца. Ето че очите му не виждат вече нищо. Замлъкват птиците в градината. Приспивно, сладко мирише на влага и трева. Все по-дълбоко потъва главата му в перушината. Като се накокошини сърдито — за всеки случай, — Жълтурко се полюшна малко напред, сетне върху опашката си и заспа.

Събудиха го врабчетата — те се държаха неприлично, биеха се върху люляковото клонче. В сивкавата светлина висеха мокри листа. Сладко, весело, с потракване засвири надалеч скорец. „Сили нямам, яде ми се, дори ми се повръща“ — си помисли Жълтурко и видя червея, вмъкнал се до половината в цепнатинката на прозоречната дъска, подскочи към него, клъвна го за опашката, измъкна го и го погълна: „Не е лош, червеят беше вкусен“.

Светлината ставаше по-синя. Запахна птиците. И ето че през листата върху Жълтурко падна топъл, ярък, слънчев лъч. „Още има да живеем“ — си помисли Жълтурко и като подскочи, клъвна една муха и я погълна.

В това време загърмяха стъпки, приближи се Никита и пъкна зад прозрачното платно огромната си ръка: като разтвори пръстите си, изсипа върху дъската мухи и червеи. Жълтурко, ужасен, се мушна в ъгъла, разпери криле, гледаше ръката, но тя увисна над главата му и се прибра зад платното и странните, лакоми, преливащи се очи отново загледаха Жълтурко.

Когато Никита си отиде, Жълтурко се опомни и започна да мисли: „Значи не ме изяде, а можеше. Значи той не яде птици. Е, тогава няма от какво да се боя.“

Жълтурко се наяде до насита, почисти перата си с човчица и заподскача по дължината на дъската. Като гледаше врабчетата, забеляза едно старо с оскубано теме и започна да го дразни, да върти глава, да подсвирква: фюют, чилик-чилики, фюют. Врабчето се разсърди, наежи се, с разтворена човка се хвърли към Жълтурко и се вмъкна в платното. „Изпати ли си? Така ти се пада“ — си помисли Жълтурко и като се полюляваше, тръгна по дъската на прозореца.

Сетне Никита отново се появи, пъкна ръката си, този път празна, и доста я доближи. Жълтурко подскочи, с всички сили го клъвна по

палеца, отскочи и се приготви за бой. Но Никита само отвори уста и извика: ха-ха-ха!

Така мина денят — нямаше от какво да се бои, храната добра, но е скучничко. Жълтурко едва дочака полумрака и се наспа тази нощ с удоволствие.

Сутринта, като се нахрани, започна да оглежда как да се измъкне иззад платното. Обиколи цялото прозорче, но никъде нямаше пукнатинки. Тогава скочи при чинийката и започна да пие — събираше вода в човчицата си, отмяташе главичката си назад и гълташе, — по гърлото се плъзгаше топчица.

Денят беше дълъг. Никита донасяше червеи и чистеше с гъше перо прозоречната дъска. Сетне плешивото врабче намисли да се сбие с враната, но тя така го чукна, че то като камъче се гмурна в листата и гледаше оттам настръхнало.

Прилетя за нещо една сврака под самия прозорец, врякаше, суетеше се, тръскаше опашката си, нищо свястно не направи.

Дълго, нежно пееше червеношийката за горещата слънчева светлина, за медените детелини — Жълтурко дори се натъжи, а в гърленцето му нещо просто клокочеше, искаше му се да запее — но къде, на прозорчето ли, зад мрежицата!...

Отново обиколи прозоречната дъска и видя едно ужасно животно: то вървеше, промъкваше се крадешком с късите си меки лапи, пълзеше по корем върху пода. Главата му беше кръгла, с редки щръкнали мустаци, а в зелените очи и тесните зеници гореше дяволска злоба. Жълтурко дори приклезна, не се движеше.

Котаракът Василий Василевич меко подскочи, вкопчи се с дългите си нокти в края на прозоречната дъска, гледаше през прозрачното платно Жълтурко и отвори уста... Господи! В устата му се жълтееха големи зъби, по-дълги от Жълтурковата човка... Котаракът удари с късата си лапа, разкъса платното... Сърцето на Жълтурко се преобърна, крилата му клюмнаха... Но в това време — съвсем навреме — се появи Никита, хвана котарака за подвижната кожа и го хвърли към вратата. Василий Василевич обидено измяука и избяга, като влачеше опашката си.

„Няма по-силно животно от Никита“ — мислеше след този случай Жълтурко. И когато Никита отново се приближи, той се остави

да го поглади по главичката, макар че от страх все пак седна на опашката си.

Свърши се и този ден. Сутринта съвсем веселият Жълтурко пак тръгна да разглежда помещението и тутакси видя дупката на онова място, където котаракът разкъса платното с ноктите си. Жълтурко пъкна главата си там, огледа се, измъкна се навън, скочи в подвижния лек въздух и като ситно-ситно пърперкаше с крилцата, полетя над самия под.

При вратата той се издигна и във втората стая видя четирима души около една кръгла маса. Те ядяха — вземаха в ръце големи парчета и ги слагаха в устата си. И четиримата обърнаха главите си и без да се движат, гледаха Жълтурко. Той разбра, че трябва да се спре във въздуха и да завие назад, но не можа да направи този труден завой по време на пълния летеж, падна, както летеше, преобърна се и кацна на масата между купичката със сладкото и захарницата... И мигом видя пред себе си Никита. Тогава без да му мисли, Жълтурко скочи на купичката, а от нея върху рамото на Никита и кацна, накокошини се, дори покри очите си наполовина с ципичката.

Като се наседя върху рамото на Никита, Жълтурко хвъркна под тавана, хвана една муха, поседя на фикуса в ъгъла, повъртя се под полилея и щом огладня, литна към своя прозорец, където имаше приготвени за него пресни червейчета.

Надвечер Никита постави върху дъската на прозореца дървена къщичка със стълбичка и площадка, с вратичка и две прозорчета. На Жълтурко се хареса, дето вътре в къщичката беше тъмно, скочи там, повъртя се и заспа.

А през същата нощ, в килера, котаракът Василий Василевич, заключен поради опит за буйство и грабеж, ревеше с прегракнало мяукане и не искаше дори да лови мишки, седеше пред вратата и мяукаше така, че и на самия него беше неприятно.

Така в къщата, освен котарака и таралежа, заживя трета жива душа — Жълтурко. Той беше много самостоятелен, умен и предприемчив. Харесваше му да слуша как разговарят хората и когато те седяха до масата, той се вслушваше, като навеждаше главичката си, изговаряше с напевен гласец: „Саша“ — се покланяше. Александра Леонтевна уверяваше, че той се покланя именно на нея. Като видеше Жълтурко, майка ни винаги му казваше: „Здравей, здравей, птичин

сивчо, енергичен и пъргав“. Жълтурко тутакси скачаше върху шлейфа^[1] на мамината рокля и се взеше след нея много доволен.

Така преживя той до есента, порасна, покри се с черни пера, които се преливаха като гарваново крило, научи се хубаво да говори руски, почти през целия ден живееше в градината, но в полумрак неизменно се връщаше в своята къща на прозоречната дъска.

През август го подмавиха диви скорци в ятото, научиха го да лети и когато в градината почнаха да капят листата, Жълтурко с пукването на зората отлетя с прелетните птици отвъд морето, в Африка.

[1] *Шлейф* — дълга пола на женска рокля, която се влачи отзад. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.